

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Yrkesskolan

Upprättad **170505**

Innehållsförteckning

Plan mot diskriminering och kränkande behandling på Yrkesskolan	1
Vad säger lagen?	1
Skolans vision och mål.....	1
Vad står begreppen för?	1
Det främjande arbetet:	2
Det förebyggande arbetet:	3
Det åtgärdande arbetet:.....	4
Konsekvenstrappa	5
Handlingsplan vid konflikthantering.....	5
Utredning av uppgifter om trakasserier och kränkande behandling.....	6
Uppföljning och utvärdering	6
Mål läsåret 2017–2018	7
Rutiner för arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling	7
Länkar:	8
Film:	8

Plan mot diskriminering och kränkande behandling på Yrkesskolan

Varje år ska alla skolor upprätta en plan mot diskriminering och kränkande behandling för att motverka diskriminering och annan kränkande behandling. Planen fungerar som en garant och en kvalitetssäkring av arbetet för att ingen, varken elev eller vuxen ska känna sig kränkt eller diskriminerad.

Vad säger lagen?

Arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling regleras i två lagar, dels skollagen 6 kap Åtgärder mot kränkande behandling och i diskrimineringslagen (SFS 2008:567).

Syftet med dessa båda lagar är att inget barn, elev eller vuxen ska bli kränkt enligt de sju diskrimineringsgrunderna som finns beskrivna i diskrimineringslagen: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, könsöverskridande identitet, ålder och sexuell läggning. I skollagen regleras annan kränkande behandling som inte tas upp i diskrimineringslagen. I korthet garanterar dessa båda lagar tillsammans att inget barn, elev eller vuxen ska utsättas för någon form av kränkande behandling. Lagarna kräver dessutom inte bara att skolan ska reagera om någon utsätts för någon form av kränkning eller diskriminering, de kräver också att skolan aktivt arbetar med att förebygga att dessa över huvudtaget ska kunna uppstå. Om det trots det förebyggande arbetet ändå skulle förekomma någon form av diskriminering eller kränkning har skolan dessutom ett utredningsansvar och naturligtvis ett ansvar för att åtgärda överträdelserna.

Ur Diskrimineringslagen (2008:567). ” *Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder*”.

Skoll 6 kap 6§ (2010:800) *Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.*

Skoll 6 kap 7§ (2010:800) *Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.*

Skoll 6 kap 8§ (2010:800) *Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.*

Skolans vision och mål

Yrkesskolan ska vara en skola där elever utbildas för framtiden, trivs och känner sig trygga. Vi på Yrkesskolan tar avstånd från alla former av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling. Planen mot diskriminering och kränkande behandling och dess innehåll ska vara känd av alla berörda.

Vad står begreppen för?

Följande begrepp definieras i Skolverkets allmänna råd i Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (2012).

Diskriminering innebär att en elev missgynnas av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (1 kap. 4 § diskrimineringslagen).

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker eleverns värdighet (6 kap. 3 § skollagen). Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga eller dolda. De kan utföras direkt i verksamheten eller via telefon och internet. Trakasserier och kränkande behandling kan t.ex. uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiskt våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Sexuella trakasserier är när du blir kränkt på ett sexuellt sätt.

Rasism är när du blir kränkt på grund av att någon tycker att du är mindre värd/sämre än personer från andra folkgrupper. Den som tänker rasistiskt vill förtrycka, utnyttja eller kontrollera dig.

Främlingsfientlighet är när någon är negativ mot dig på grund av att du kommer från en annan kultur eller har ett annat utseende.

Homofobi är när någon är negativ mot dig på grund av att du är homo- eller bisexuell eller person med transsexuell läggning.

Det främjande arbetet:

- Rektor ansvarar för att planen mot diskriminering och kränkande behandling introduceras för all personal och alla elever.
- I undervisningen arbetar vi med de olika grunderna för diskriminering så att de är kända av alla elever. Det ska finnas en acceptans för mångfald.
- Personalen är ett gott föredöme. Personalen visar hänsyn mot varandra och eleverna.
- Skolan arbetar för en god och kontinuerlig kontakt med vårdnadshavare. Om vi har en god kontakt med vårdnadshavarna så blir de en resurs i arbetet för allas lika värde, mot kränkande behandling.
- Samtala med eleverna regelbundet angående trivsel och respekt för varandra.
- Mentorskap ska förtydligas i elevinformationen och eleverna ska träffa sina mentorer i samband med klassråd.
- En plan för nya elever, som kommer under läsåret.

- Uppmärksamma eventuella händelser utanför lektionstid eller skoltid som direkt påverkar skolsituationen.
- Ett strukturerande och välkomnande mottagande vid uppstarten av nya terminer. Genomgång av plan mot diskriminering och kränkande behandling av mentor under första veckan vid varje terminsstart.
- En gång per termin samlas representanter från elevkår och personal för att diskutera hur läget är. Rektor är sammankallande.

Det förebyggande arbetet:

- Pedagogerna ansvarar för gruppindelning i undervisningen och ansvarar för att alla känner sig bekväma i gruppen.
- Genomföra undersökningar över var riskområdena finns på skolan. En elevenkät genomförs varje läsår. Elevrepresentanterna får i uppgift att i sin klass diskutera stämningen och elevernas trivsel på skolan. Klassråden som sker varje månad har en stående punkt gällande diskriminering och kränkande behandling. Elevkåren tar upp och går igenom klassrådets kommentarer.
- All personal ska arbeta för att det inte uppstår situationer som kan tolkas kränkande i klassrumssituationen.
- All personal ska stötta elever eller arbetskamrater vid uppkomst av kränkande behandling dels genom att lyssna men även att tala med den som utfört gärningen och sedan återkoppla till den utsatte.
- Alla pedagoger ska erbjuda likvärdiga möjligheter för alla elever utefter var och ens behov. Exempelvis erbjuda olika redovisningsformer, informera om rätt till hjälp för elever med behov av stöd vid dyslexi, dyskalkyli med mera.
- Alla pedagoger ska informera om elevernas rätt till elevinflytande, delaktighet angående inlämningar, prov, betygssamtal och bedömning.
- I undervisningen arbetar vi med de sju olika grunderna för diskriminering så att de är kända av alla elever. Diskrimineringsgrunderna är kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, könsöverskridande identitet, ålder och sexuell läggning.
- Personalen är ett gott föredöme. Personalen visar hänsyn mot varandra och eleverna.
- Skapa en god kontakt med vårdnadshavare.
- Samtala med eleverna regelbundet angående trivsel och respekt för varandra.
- På Yrkesskolan arbetar vi med planen mot kränkande behandling i ett samarbete med Elevkåren, Elevhälsan, skolledningen och personal.
- Vi har ett grundtänkande synsätt som är salutogent. Begreppet *salutogenes* myntades av Aaron Antonovsky (1923–1994), professor i medicinsk sociologi vid Ben Gurion University of the Negev, Beersheba, Israel. Salutogenes betyder hälsans ursprung och härhör från latinets *salus* (hälsa) och grekiskans *genesis* (ursprung). Det salutogena perspektivet fokuserar på vilka faktorer som orsakar och vidmakthåller hälsa mer än vad som orsakar sjukdom (patogenes). Antonovskys svar på frågan om var en individ

befinner sig på kontinuumet frisk-sjuk var "Känsla av sammanhang" (KASAM).
(<http://sv.wikipedia.org/wiki/Salutogenes>)

- Elevhälsan är en viktig resurs i det förebyggande arbetet. Elevhälsan uppmärksammar elever som kan behöva stöttning i sitt eget sätt att vara mot andra eller andras sätt att vara mot dem.
- Elevhälsan initierar klasskonferens minst en gång per termin. Där tas upp både gruppodynamiken och elever i respektive klass.
- Osby kommuns värdegrund genomsyrar Yrkesskolans verksamhet.
  - **Mångfald** är en förutsättning i vår verksamhet för att utvecklas och berikas.
  - **Förtroende** visar vi genom ett öppet klimat där vi litar på varandras vilja och förmåga.
  - Genom ett **respektfullt** bemötande och agerande utgår vi ifrån alla människors lika värde. Vi är lyhörda och har en rak och öppen kommunikation.
  - Vi visar **mod** genom att reflektera och utmana oss själva och andra.
- För elever är nätet en integrerad del av vardagen och ett viktigt verktyg för information, lärande och kommunikation. Kränkande behandling på internet kan avse kränkande och hatiska kommentarer på exempelvis bloggar, Facebook och Instagram. Kränkningarna kan även ske genom publicering av bilder eller videoklipp på internet. Att via sociala medier kränka någon genom hot, sprida lögnar och kränkande uppgifter är förbjudet. Det är även otillåtet att utsätta någon för sms- eller mailtrakasserier. Det är också otillåtet att på nätet hota en person på ett sätt som får denne att känna allvarlig rädsla eller att publicera personliga uppgifter om någon annan. Genom att lyfta det 2 gånger per läsår blir det både aktuellt och ren information till både elever och personal.

Det åtgärdande arbetet:

- Vid misstanke om en kränkning samtalar rektor och mentor med berörda och startar därefter en utredning om det finns skäl för det.
- Vid behov kontaktas vårdnadshavare, (gäller omyndiga elever).
- Dokumentation av det inträffade:

Incidentrapport/ Anmälan vid diskriminering och kränkande behandling – här beskrivs händelser som är av allvarligare art och en bedömning görs om en fortsatt utredning. Alla händelser som direkt kan hänföras till någon av diskrimineringsgrunderna eller annan kränkande behandling. Här rapporteras även händelser med inslag av våld. Alla incidentrapporter lämnas till rektor och rapporteras i Flexite som sedan beslutar om vem som ska utreda det inträffade. I de fall det är en personal som är misstänkt för att ha kränkt en elev, är det alltid rektor som utreder. När det gäller elev som kränkt elev, eller elev som kränkt personal fattas beslut i varje enskilt fall. Rektor kan i dessa fall delegera till annan personal.

- Utredning
Utredningen dokumenteras på en särskild blankett. När utredningen är gjord sker en

återkoppling till inblandade. Lämpliga åtgärder vidtas i samråd. Vi utgår från vår konsekvenstrappa som beskriver vårt arbetssätt.

- Mätbara mål sätts i juni.
- Föregående läsårs mål utvärderas juni.

Konsekvenstrappa

Rutiner och åtgärder vid kränkande behandling:

- 1, Eleverna tillåts själva göra ett försök att lösa konflikten.
- 2, Mentor eller annan personal hjälper till med konflikthantering.
- 3, Samtal med rektor.
- 4, Mentor kontaktar vårdnadshavare.
- 5, Mentor kallar till möte med vårdnadshavare.
- 6, Rektor kallar till Samråd och eventuellt upprättas åtgärdsprogram.
- 7, Anmälan till sociala myndigheter eller polis. Avstängning från undervisningen.

Denna trappa följs i normalfallet. I vissa fall kan det vara aktuellt att hoppa över ett eller flera steg, beroende på arten av det inträffade. Lagen kräver i vissa fall att anmälan görs omgående till socialtjänsten eller polisen. Det innebär att i vissa fall görs en anmälan innan vårdnadshavarna hunnit informeras.

Handlingsplan vid konflikthantering

Det viktigaste vid konflikthantering är att se till att man avsätter tid för att lösa konflikten.

- Gå fram till de inblandade och informera dig om vad som har hänt.
- Bedöm om konflikten går att lösa på plats eller om enskilt utrymme krävs. Samtal genomförs med var och en.
- Klargör att konflikten skall lösas oavsett hur lång tid det tar.
- Låt dem börja med att återge sin bild av vad som hänt.
- Sammanfatta deras berättelser och försäkra dig om att du förstått rätt. Sätt in all fakta i en händelsekedja som skall bekräftas av de som deltagit. ”Nu berättar jag vad som har hänt... Du (A) gjorde... och då gjorde du (B) ..., stämmer detta?”
- Diskutera hur konflikten uppstod. Vilka andra alternativ hade funnits att tillgå? Hur kan man göra nästa gång?
- Låt de få säga om de har något att tillägga. Låt dem endast be om ursäkt av egen fri vilja.

Utredning av uppgifter om trakasserier och kränkande behandling

Elevhälsan- arbetar med att dokumentera även mindre saker som händer på skolan. För att upptäcka även händelser av mindre allvarlig art rapporteras dessa vid våra elevhälsomöten. Syftet är att kunna avgöra om en fortsatt utredning ska göras.

Krisgrupp kallas samman även när det inte är en kris, en bedömning görs. Sammankallande är rektor.

Incidentrapport/ anmälan vid diskriminering och kränkande behandling ska fyllas i, blanketten finns på Osby kommuns intranät. Samtidigt ska lärare tillsammans med rektor skriva in i Lex.

Uppföljningssamtal för att stödja de som varit inblandade i någon form av trakasserier eller kränkande behandlingen hålls. Rektor ansvarar för att dessa genomförs, men de kan utföras av mentor.

Vem informerar vårdnadshavarna?

Mentor ringer, men hänvisar vidare frågor till den lärare/personal som varit delaktig i situationen. Annorlunda med undervisande lärare, de ringer själva till vårdnadshavarna. Vårdnadshavarna meddelas omgående om det är möjligt. Vi anser att vårdnadshavarna ska vara informerade när de möter eleven efter dagens slut.

Samtalet måste vara sakligt och inte förmildrande.

- När kontaktar vi vårdnadshavarna? Vi kontaktar alltid vårdnadshavarna när vi inte är säkra på att det inte behövs.
- Hur dokumenterar vi? Blanketterna ”Anmälan vid diskriminering och kränkande behandling”, ”Dokumentationsblankett vid diskriminering och kränkande behandling” och ”Uppföljning av åtgärder vid diskriminering och kränkande behandling” används för dokumentation.
- Vilka vårdnadshavare kontaktar vi? Alla inblandade ska få vetskap.
- Vilka konflikter rapporterar vi? När mottagaren reagerar.
- När rapporterar vi till elevhälsan? Alltid
- Rektor anmäler till huvudman.

Uppföljning och utvärdering

Denna plan ska utvärderas under vårterminen 2018. Vårt mål att mäta för läsåret 2017–2018 blir utifrån vad elevenkäten visar för behov. Utvärderingen kommer vi att göra dels genom enkätundersökning men också genom samtal mellan elever och Elevhälsan.

Med hjälp av fjolårets elevenkät har skolans otrygga platser identifierats. De platser som nämndes i enkäten var de platser där elever stod och rökte, utanför Ekebo, samt utanför Introduktionsprogrammen. Platserna upplevdes som trånga och elevgrupper samlades där. Man kände sig otrygg, när man skulle passera dessa platser.

Skolan har som en åtgärd tagit bort de rör som eleverna stod och rökte vid både på skolan och vid Ekebo. Bänkar har tagits bort och flyttats till andra delar av skolan för att det inte ska bli så trångt. Det har också köpts in nya sittmöbler som har placerats ut på både nya och gamla

skolan. Under läsåret har även skolan bjudit in en polis som har varit ute i ett antal klasser och pratat om kränkningar.

När nuvarande läsårs elevenkät genomfördes var inte alla åtgärder genomförda. Enkäten visar att trivseln är något högre och tryggheten något lägre. I enkäten har man tagit bort svarsalternativet ”vet ej”, vilket försvårar jämförelsen. I föregående års enkät har man angett fler otrygga platser än i årets. Rökningen och grupperingarna är mindre påtalade, troligtvis ett resultat av de åtgärder som genomförts.

I årets elevenkät har även Yrkesskolans och samtliga Introduktionsprogram deltagit, vilket inte var fallet i föregående års enkät.

Mål läsåret 2017–2018

Tryggheten är en viktig grund för en lyckad skolgång. Vi kommer under läsåret 2017–2018 att arbeta med att skapa en skola som upplevs trygg.

-Målet för läsåret är att eleverna ska känna sig trygga under skoldagen.

De planerade insatserna är bland annat föreläsning för personalen om relationens betydelse för lärandet, elevaktivitetsdag, föreläsning om kränkningar för resterande klasser, integrationsarbete mellan Introduktionsprogrammen och de nationella programmen samt utveckla klassråden.

Rutiner för arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling

- Ny plan arbetas fram under våren och den ska gälla från och med höstterminen 2018.

- Planen presenteras i samband med läsårsstarten för eleverna och tas upp vid inskrivning av nya elever under året. Mentor ansvarar för att detta blir gjort.

- Personalen måste informeras, såväl redan anställda som nyanställda.

- Planen publiceras på skolans webbplats, www.eckbackeskolan.se

- Rektor ansvarar för att planen upprättas varje år. Detta bör lämpligen ske under vårterminen och personal tillsammans med klassrådsrepresentanter/Elevkår utgör den arbetsgrupp som genomför detta. Efter det godkänner rektor den nya planen.

Länkar:

[http://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation? xurl =http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%Fk%3D2798](http://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%Fk%3D2798)

<http://www.do.se/sv/Material/Forebygga-diskriminering-och-krankande-behandling-i-skolan/>

<http://www.skolinspektionen.se/sv/Anmalningar/att-anmala-till-Skolinspektionen/Exempel-pa-beslut/Krankande-behandling/Skolans-ansvar-for-natkrankningar/>

<Http://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/amnen-omraden/it-i-skolan/relationer-larande/natmobbing-vanligare-bland-flickor-1.211540>

Film:

<http://www.ur.se/Produkter/176515-UR-Samtiden-Sociala-medier-i-skolan-Fragor-och-svar-om-natmobbing-av-unga>